

انتظارات مالیات دهندگان

دکتر رضا نظری

در اشاعه فرهنگ مالیاتی بین مودیان مالیاتی، ماموران مالیاتی، و مقامات دولتی باید توجه داشت که دولت از طریق مالیات شریک سود ناشی از فعالیتهای انتفاعی است و همانند سهامداران و اعتباردهندگان به واحدهای انتفاعی، از جمله استفاده کنندگان از اطلاعات مالی شمرده می شود

قانون فعلی مالیاتهای مستقیم به مراتب بهتر از قانون قبلی است و بهبودهایی را نشان می دهد. در این مقاله برخی از انتظارات مالیات دهندگان به اختصار طرح می شود. امید می رود سازمان مالیاتی و وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی با توجه به اختیارات تفویض شده به موجب قانون مالیاتهای مستقیم، رسیدگی به این انتظارات را در دستور کار خود قرار دهند.

ماده ۲۷۲

به موجب ماده ۲۷۲ قانون مالیاتهای مستقیم، حسابداران رسمی با رعایت ضوابط معینی می توانند به درخواست مودی گزارش حسابرسی مالیاتی را تنظیم کنند. پیشبینی این ماده در مجموع قانون مالیاتهای مستقیم

استفاده کنندگان از اطلاعات مالی شمرده می شود.

**به علت مشخص نبودن
حدود اختیارات
حسابداران رسمی،
رغبت و تمایل به
استفاده از خدمات
حسابداران رسمی در
تهیه گزارش
حسابرسی مالیاتی کم
است**

آنچه تحت عنوان انتظارات مالیات دهندگان مطرح می شود موضوعهای مهمی است که مودیان در اجرا و رعایت قانون مالیاتهای مستقیم با آن روبه رو می شوند.

مالیات در بودجه کشور نقش مهمی دارد. چنانچه مالیات در چارچوب قانون و با رعایت عدالت اجتماعی تعیین شود از بروز هرگونه اختلاف بین مودی و دولت جلوگیری خواهد شد و دولت خواهد توانست آن را در زمان مناسب وصول کند.

در اشاعه فرهنگ مالیاتی بین مودیان مالیاتی، ماموران مالیاتی، و مقامات دولتی باید توجه داشت که دولت از طریق مالیات شریک سود ناشی از فعالیتهای انتفاعی است و همانند سهامداران و اعتباردهندگان به واحدهای انتفاعی، از جمله

اگرچه با توجه به ماده ۲۷۲ و متن اظهار نظر مالیاتی (طبق فرم گزارش حسابرسی مالیاتی)، اعتبار حسابرسی مالیاتی وابسته به انجام حسابرسی مالی است اما قضاوت حرفه‌ای حسابرس نسبت به درآمد و هزینه‌های مودی که در نتیجه شناخت فعالیت‌های مودی حاصل می‌شود به عنوان یکی از مبانی تعیین درآمد مشمول مالیات، به صراحت پذیرفته نشده است

و آیین‌نامه‌های مربوط قرارداد و به‌گونه‌ای استنباط می‌شود که حسابدار رسمی به‌طور کامل عهده‌دار انجام وظایف ممیز مالیاتی است.

انتخاب حسابدار رسمی توسط مودیان مالیاتی به‌معنای پذیرش حاکمیت قانون و اعتقاد به رعایت اصول و استانداردهای حسابداری است. بنابراین انتظار می‌رود که سازمان مالیاتی کشور نیز دستورعمل‌ها و آیین‌نامه‌های مالیاتی مرتبط با مواد ۱۴۸ تا ۱۵۱ قانون مالیات‌های مستقیم را مورد بازنگری قرار دهد و تفاوت‌های بین استانداردهای حسابداری و قانون مالیات‌ها به‌طور شفاف بیان شود.

اگرچه با توجه به ماده ۲۷۲ و متن اظهار نظر مالیاتی (طبق فرم گزارش حسابرسی مالیاتی)، اعتبار حسابرسی مالیاتی وابسته به انجام حسابرسی مالی است اما قضاوت حرفه‌ای حسابرس نسبت به درآمد و هزینه‌های مودی که در نتیجه شناخت فعالیت‌های مودی حاصل می‌شود به‌عنوان یکی از مبانی تعیین درآمد‌های مشمول مالیات، به‌صراحت پذیرفته نشده است.

تبصره ماده ۱۴۱

طبق تبصره ماده ۱۴۱، زیان حاصل از صدور کالاهای معاف از مالیات در مورد کسانی که غیر از امور صادراتی فعالیت دیگری هم دارند، در محاسبه مالیات سایر فعالیت‌های آنان منظور نخواهد شد. به‌عبارت دیگر طبق این تبصره، زیان فعالیت‌های معاف قابل کسر از درآمد مشمول مالیات فعالیت‌های غیرمعاف نخواهد بود. بدین ترتیب فرض بر این است که تمامی فعالیت‌های مرتبط با تبصره ماده ۱۴۱ سودآور است در حالی که این فرض صحیح نیست. از طرف دیگر تبصره ماده ۱۴۱ به‌جای معاف کردن درآمد فعالیت، خود فعالیت را از مالیات معاف می‌کند و چگونگی تامین زیان را مشخص نکرده است.

گویای اعتقاد مسئولان مالیاتی کشور به‌استفاده از دانش و تخصص حسابداران رسمی جهت انجام رسیدگی‌های مالیاتی، کوتاه کردن فرایند رسیدگی و ارتقای کیفیت امر تشخیص مالیات است. توجه به محتوای ماده ۲۷۲ و پرهیز از هرگونه برخورد شکلی با این ماده می‌تواند مناسبات بین دستگاه مالیاتی کشور با مودیان و جامعه حسابداران رسمی را به‌نحو مطلوب تنظیم کند. بنابراین ضروری است سازمان مالیاتی با تنظیم آیین‌نامه خاص، چگونگی رعایت و اجرای ماده ۲۷۲ را روشن سازد و به‌جای رد گزارش حسابرسی مالیاتی بر پذیرش گزارش حسابرسی مالیاتی تاکید شود.

آیین‌نامه تحریر دفاتر

آیین‌نامه تحریر دفاتر نقش بااهمیتی در تعیین اصالت و پذیرش اسناد و مدارک و دفترهای مودیان به‌عنوان مبنای تشخیص و تعیین درآمد مشمول مالیات دارد. هنگام طرح اصلاح آیین‌نامه تحریر دفاتر این انتظار به‌وجود آمد که دست‌اندرکاران با توجه به نظرات گردآوری شده و شرایط روز محیط کسب‌وکار، تغییر و تحولی اساسی در آیین‌نامه تحریر دفاتر به‌وجود آورند. متأسفانه آیین‌نامه جدید بدون توجه به موضوع فناوری اطلاعات و مسئله مستندات فعالیت‌ها در شرایط فعلی و توسعه تجارت الکترونیک و بدون تغییر اساسی تدوین و اعلام شده است.

استفاده از خدمات حسابداران رسمی

به‌علت مشخص نبودن حدود اختیارات حسابداران رسمی، رغبت و تمایل به‌استفاده از خدمات حسابداران رسمی در تهیه گزارش حسابرسی مالیاتی کم است. زیرا تاکید اساسی بر تهیه گزارش حسابرسی مالیاتی با توجه به رعایت دقیق قانون مالیات‌های مستقیم